

PROFESOR JANUSZ CHECHLIŃSKI 1926–1996

2 lutego 1996 r. w Łodzi zmarł profesor zw. dr hab. Janusz Chechliński, wybitny specjalista w dziedzinie finansów, w tym finansów publicznych i gospodarki budżetowej, systemu podatkowego i finansowania sfery niematerialnej, kierownik Katedry Finansów i Bankowości Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Miał niespełna 70 lat. Urodził się 9 grudnia 1926 r. w Warszawie w rodzinie sędziego Sądu Najwyższego. W czasie wojny brał udział w walce z okupantem w szeregach II Batalionu Szturmowego „Odwet” AK. Kontynuował równoległe wykształcenie na tajnych kompletach, co pozwoliło Mu po wojnie już w 1945 r. rozpocząć studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, które ukończył w 1949 r. na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Niemal jednocześnie w latach 1946–1948 odbył studia początkowo w Konserwatorium Warszawskim, a później w Akademii Muzycznej we Wrocławiu w klasie fortepianu. W 1951 r. Rada Wydziału Prawno-Ekonomicznego Uniwersytetu Wrocławskiego nadała Mu stopień doktora praw na podstawie pracy: *Istota obowiązku społecznego oszczędzania*. Po odbyciu w 1961 r. studiów w Szwajcarii w charakterze stypendysty Fundacji Forda, uzyskał w tymże roku po powrocie do kraju stopień doktora habilitowanego nadany Mu na podstawie rozprawy: *Ogólna teoria podatku w formacjach przedsocjalistycznych* przez Radę Wydziału Finansów i Statystyki SGPiS w Warszawie. Kolejne awanse to: 1954 r. – zastępca profesora, 1961 r. – docent, 1968 r. – profesor nadzwyczajny i 1976 r. – profesor zwyczajny.

Pracę nauczyciela akademickiego rozpoczął na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie w latach 1949–1951 był kolejno: młodszym asystentem, asystentem i starszym asystentem Katedry Nauki Skarbowości i Prawa Skarbowego

Wydziału Prawno-Ekonomicznego. Drugą uczelnią była SGPiS w Warszawie, gdzie w latach 1951–1962 pracował początkowo jako starszy asystent, od 1952 r. jako adiunkt, a od 1954 r. jako zastępca profesora. Potem jako docent pracował w Katedrze Finansów Wydziału Finansów. Funkcję prodziekana tego wydziału sprawował w latach 1954–1956–1957, będąc w latach 1955–1956 dziekanem Wydziału Ogólnoekonomicznego tej uczelni. Równolegle prowadził zajęcia z ekonomii politycznej na Uniwersytecie Warszawskim (1951–1954).

W latach 1967–1972 już jako docent i profesor nadzwyczajny przeniesiony służbowo z Uniwersytetu Łódzkiego do Wojskowej Akademii Politycznej był organizatorem i pierwszym dziekanem Wydziału Ekonomiczno-Wojskowego oraz kierownikiem Katedry Finansów Wojska.

Najdłuższy, blisko 30-letni okres Jego pracy przypadł w Uniwersytecie Łódzkim, w którym rozpoczął owocną działalność w 1962 r. jako kierownik Katedry i Zakładu Finansów na Wydziale Ekonomicznym, a po powrocie z WAP kierownik do 1983 r. Zakładu Finansów w Instytucie Ekonomiki Produkcji, potem samodzielnej Katedry Finansów i Zakładu Teorii i Polityki Finansowej, następnie od 1992 r. Katedry Finansów i Bankowości oraz Zakładu Finansów Publicznych. Przez dwie kadencje, w latach 1975–1981 pełnił funkcję dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Profesor Chechliński wejdzie na trwałe do historii tego Wydziału i UŁ jako inicjator, organizator i współtwórca Katedry Finansów i Bankowości, która stała się dzięki Niemu placówką naukową i dydaktyczną prężną i dynamiczną, jedną z przodujących w kraju: z 3 zakładami – Finansów Publicznych, Finansów Przedsiębiorstw i Bankowości oraz Finansów Lokalnych, ze studiami dyplomowymi kolejno: ekonomiki i finansowania ochrony zdrowia, skarbowości i bankowości, z obsadą 7 profesorów, 7 doktorów i 8 magistrów oraz z zajęciami zleconymi wybitnych specjalistów, z własnym kierunkiem studiów dziennych, wieczorowych i zaocznych, z rozwiniętymi kontaktami krajowymi i międzynarodowymi, w tym z organizacją lub współorganizacją krajowych i międzynarodowych konferencji – czego jednym z wyrazów jest niniejsze opracowanie, z udziałem w pracach naukowo-badawczych w ramach problemów węzłowych i resortowych, na zamówienie różnych jednostek oraz z obsługą ekspercką i konsultacyjną, np. Sejmu i Senatu, resortów w zakresie reform systemu ubezpieczeń, finansowania wojska i sfery niematerialnej.

Z inicjatywy Profesora, przy Jego aktywnym udziale powstał w regionie łódzkim system kształcenia i doksztalcania w zakresie finansów i bankowości. Jego ogniwami jest m. in. Łódzka Szkoła Bankowości, której był organizatorem i pierwszym dyrektorem, Wyższa Szkoła Kupiecka z siedzibą w Zgierzu, w której był współtwórcą i przewodniczącym Rady Naukowej. O wielkim dorobku dydaktycznym i wychowawczym Profesora Chechlińskiego mówią następujące liczby: rekordowa na wydziale liczba 560 wypromowanych

magistrów i dyplomantów, 23 doktorów, habilitowanie się i profesura wielu Jego uczniów, ponad 150 recenzji wydawniczych dla przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz dla potrzeb CKK, w której zasiadał przez lata 1973–1983.

W zakresie swojej dyscypliny naukowej finanse i jej specjalności: finanse publiczne, gospodarka budżetowa i system podatkowy, koszty i finansowanie sfery niematerialnej, Profesor Chechliński pozostawił po sobie kilkaset prac w różnych formach: książek indywidualnych i zbiorowych, studiów i artykułów. Ograniczam się do niektórych ważniejszych pozycji, głównie książkowych: *Z zagadnień teorii podatku* (PWE, 1963); *Finansowanie wojska*, cz. I i *System finansowy wojska*, cz. II (wyd. MON, 1972); współautor i redaktor naukowy: *Problemy finansowania działalności niematerialnej* (PWE, 1979); *Z zagadnień finansowania rozwoju społeczno-gospodarczego* (Wyd. UŁ, 1986); *Rachunek kosztów w sferze niematerialnej – metodologia – wyniki badań* (Wyd. UŁ, 1986); *Gospodarka finansowa opieki zdrowotnej* („Finanse” 1988, nr 4, 5 i 6); *Finansowanie świadczeń społecznych* (PWE, 1989); *Reforma systemu budżetowego* (Wyd. UŁ, 1992); *Koszty i finansowanie opieki zdrowotnej* (Wyd. UŁ, 1993); *Dystrybucja finansowa i cenowa* (Wyd. UŁ, w druku). Niniejsze opracowanie, którego jest współautorem i współredaktorem stanowi już ostatnią pozycję w Jego piśmarstwie. Współautorzy i czytelnicy zechcą wybaczyć opóźnione jego wydanie, czego przyczyną była ciężka, długotrwała choroba Profesora.

Należy też wspomnieć o Jego szerokiej działalności poza szkolnictwem wyższym. Wchodził w skład szeregu rad naukowych, np. Instytutu Finansów (1963–1991), Instytutu Kształcenia Zawodowego, Instytutu Badań Pedagogicznych, był członkiem Rady Naukowo-Społecznej MON i Rady ds. Ekonomiczno-Obronnych MON (wiceprzewodniczący). Pełnił też funkcje eksperta i konsultanta naukowego, np. MON, MEN, MZiOP, Sejmu i Senatu RP. Był członkiem PTE, ŁTN i ZNP, gdzie był wiceprezesem Zarządu Głównego i przewodniczącym Sekcji Nauki (1970–1973).

Jego osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne były wielokrotnie wyróżniane: 5 nagrodami ministra szkolnictwa wyższego, nagrodą ministra obrony narodowej oraz licznymi nagrodami rektorów SGPiS, WAP i UŁ. Był odznaczony: Złotym Krzyżem Zasługi (1959), Krzyżem Oficerskim OOP (1970), brązowym (1970) i srebrnym (1972) medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju”, Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1974), złotymi odznakami: ZNP (1969), „Zasłużony dla Rozwoju Stowarzyszenia Księgowych w Polsce” (1970), UŁ (1975); „Zasłużony Nauczyciel PRL” (1977), medalem „Uniwersytet Łódzki w Służbie Społeczeństwa i Nauki” (1978), odznakami honorowymi: „Za Zasługi dla Woj. Piotrkowskiego” (1980), „Za Zasługi dla Woj. Sieradzkiego” (1980), m. Łodzi (1982), Krzyżem Armii Krajowej (1994), odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi (1994).

Odszedł od nas wybitny znawca finansów, zasłużony nauczyciel i wychowawca młodzieży akademickiej, spolegliwy opiekun młodej kadry naukowej, niestrudzony organizator, a przede wszystkim skromny, wysokiej kultury Człowiek. Cześć Jego Pamięci.

Leszko Miastkowski